

21/01/2015. 1a SESSIÓ

ELS COMPONENTS DE LA FLUÏDESA LECTORA

La fluïdesa lectora es pot definir en funció dels següents conceptes:

- Precisió i automatisme: reconeixement de paraules, consciència fonològica i correspondència entre lletres i sons.
- Prosòdia: Fraseig i expressivitat.
- Lectura eficient: capacitat de descodificar i comprendre simultàniament.

Es defineix la fluïdesa lectora com a pont cap a la comprensió, de manera que es reconeix una relació recíproca entre la fluïdesa i la comprensió lectora i situa la fluïdesa com a pont entre la descodificació i la comprensió.

Components de la fluïdesa lectora:

- Precisió: Reconeixement de mots escrits i descodificació sense errades. Requereix el domini de la consciència fonològica i la relació so-grafia, conèixer patrons i ortografia de paraules.
- Velocitat: Rapidesa lectora. Requereix el reconeixement automàtic de lletres, síl·labes i paraules. Una lectura ràpida que no tingui en compte la puntuació, l'expressió i la comprensió no constitueix la fluïdesa lectora.
- Prosòdia: Llegir amb expressió, entonació correcta, adequació del ritme i fraseig. Requereix llegir amb expressió, fraseig i ritme apropiat. Els trets prosòdics són: la intencionalitat del missatge, l'entonació, la melodia, la intensitat, la qualitat de la veu, el ritme de la parla, la velocitat de la parla, la pronunciació. Per això, la prosòdia fa que la lectura soni com el llenguatge parlat. Intentar llegir prosòdicament vol dir que estem fent l'esforç de comprendre la lectura.

Quan la lectura es fa de manera precisa, amb una correcta velocitat i prosòdicament el nostre cervell pot centrar-se en el contingut del text, en la interpretació del text, en la comprensió del text, perquè aquests components de la lectura s'han fet com automatismes.

La fluïdesa lectora apareix dins del currículum de l'ESO perquè es considera que és una competència que cal treballar.

I per què és important millorar la Fluïdesa Lectora de l'alumnat? Doncs, perquè quant major fluïdesa lectora adquireixi un alumne/a més haurà assolit l'automatisme en els seus components, utilitzarà els tres components de manera més inconscientment, i estarà posant tots els seus sentits, tot el seu esforç, en el contingut del text, en la seva interpretació, en la seva comprensió.

1r DEURE:

PER QUÈ ÉS IMPORTANT MILLORAR LA FLUÏDESA LECTORA?

Tenint en compte la definició de fluïdesa lectora de Pikulsi&Chard, 2005 que considera la fluïdesa lectora com a pont cap a la comprensió, el nostre grup, pensa que és important millorar la fluïdesa lectora perquè implica haver assolit prèviament l'automatisme de la lectura oral en quant a, la precisió, velocitat i expressivitat que permetrà al lector centrar tota la seva atenció en comprendre, interpretar el text, gaudir de l'experiència de la lectura i adquirir coneixements que podrem compartir amb els altres.

En relació a la nostra tasca docent, programar activitats per millorar i avaluar la fluïdesa lectora, ens permetrà precisar la nostra tasca, incrementar la seguretat i l'autoestima de l'alumnat ja que, s'incrementa el seu nivell de competència per desenvolupar qualsevol activitat en qualsevol matèria. També ens permetrà donar accés a la literatura i al llenguatge com a expressió artística, participar en concursos i activitats col·lectives programades pel Departament i/o pel centre educatiu i motivar a l'alumnat per continuar llegint.

28/01/1015. 2a SESSIÓ L'ENSENYAMENT DE LA FLUÏDESA LECTORA

Aquesta sessió es divideix en dues parts:

- El paper del docent en les activitats per treballar la fluïdesa lectora.
- Tipus d'activitats per treballar a l'aula els 3 components de la fluïdesa lectora, perquè es converteixin en un automatisme de manera que l'alumne/a es concentri en la comprensió del text.

EL PAPER DEL DOCENT EN LES ACTIVITATS PER TREBALLAR A L'AULA LA FLUÏDESA LECTORA

El paper del docent és bàsicament el de donar modelatge, assessorament, especialment en la prosòdia, consells, valoracions.

Es basa en la ja coneguda i anomenada: Seqüència didàctica:

1. Presentació explícita.
2. Modelatge.
3. Pràctica guiada.
4. Pràctica independent.

TIPUS D'ACTIVITATS PER TREBALLAR A L'AULA LA FLUÏDESA LECTORA

Els experts diuen que és boníssim llegir en veu alta als alumnes. Per què? Perquè:

- Els dóna models d'interpretació.
- Els relaxa i se centren en el contingut del que llegeix l'altre.
- Dóna la capacitat de vincular socialment l'alumnat, dóna una identitat cultural.
- Motiva per llegir més.

Modelatge del professor o d'un alumne amb un bon nivell de fluïdesa lectora:

Després d'haver fet una presentació explícita de l'activitat, amb el modelatge el professor exemplificarà el que es demanarà a l'alumnat. Per exemple: explicitaré perquè serveixen els signes de puntuació, quina pausa els hi dono, llegiré com si recités un poema o cantés una cançó, de tant en tant aixecaré la vista del text perquè si miro als oients connectaré millor amb ells.

La lectura ha de ser funcional. Ha d'estar preparada prèviament. No podem oblidar treballar activitats que reflecteixin situacions comunicatives reals.

Activitats que donen model lector als alumnes:

Servei d'audiollibres en mp3.
Certamen de Lectura en Veu Alta.
iRead.

Sempre és bo que els alumnes es facin els seus propis referents d'aula.

Activitats per treballar la lectura expressiva (prosòdia):

Lectures dramatitzades i lectures radiofòniques.

- La lectura assistida: lectura amb eco (el professor llegeix en veu alta i a continuació els alumnes a l'uníson tornen a llegir), lectura per parelles (lectura alternada amb preparació prèvia) i lectura murmurada. No és lectura assistida la lectura per torns ja que no garanteix la comprensió del text i el paper de l'alumne és en gran part passiu.
- Les relectures: com que ja es coneix el text es pot preparar millor la prosòdia. Les avantatges que presenta per millorar la fluïdesa lectora són: adquirir més seguretat i major conscienciació dels seus tres components; i per millorar la comprensió lectora és facilitar la detecció de les idees principals.

Activitats per treballar la consciència fonològica (precisió):

Permeten identificar, aïllar, manipular els sons.
Recursos del DdE:

“Jocs per estimular la consciència fonològica”.

“Jocs d'ús social”.

“Fitxers per descarregar”.

Activitats per treballar l'entrenament lector:

L'entrenament visual, la gimnàstica ocular i la memòria a curt i llarg termini amb la finalitat de reconèixer automàticament les paraules per afavorir la precisió i la velocitat.
Per exemple: lectura de text amagat, exercicis de concentració i activitats d'ampliació del camp visual.

2n DEURE:

QUINES DIRECTRIUS HAURIEN DE SEGUIR ELS NOSTRES ALUMNES PER PREPARAR UNA LECTURA EN VEU ALTA?

Cal dir prèviament que cal diferenciar entre llegir un text proposat pel professor i un text proposat per l'alumne. En aquest últim cas serà molt rellevant que l'alumne llegeixi un text amb el que hagi gaudit per transmetre als altres aquest gaudi.

Procedirem seguint l'anomenada seqüència didàctica.

En primer lloc els alumnes han de tenir molt clar quin és l'objectiu de l'activitat de lectura en veu alta que duem a l'aula, què volem que treballin.

Els haurem proporcionat o hauran portat un text adequat a l'edat dels alumnes i adequat en la seva extensió.

Li haurem transmès tranquil·litat i la necessitat de:

- *mantenir una bona disposició corporal,*
- *vocalitzar correctament,*
- *mantenir una velocitat adequada, un ritme adequat, una bona intensitat,*
- *entonar correctament i garantir una bona qualitat de veu,*
- *respectar els signes de puntuació,*

perquè s'ha de sentir dominador dels tres components: de la precisió (descodificació), de la velocitat (rapidesa lectora) i de la prosòdia (amb els trets que la identifiquen).

L'haurà preparat, és a dir, haurà de dominar el text, per això haurà fet una primera lectura silenciosa on detectarà, com s'haurà explicitat en el modelatge:

- *les paraules que li resulten difícils de "precisar", de decodificar, és a dir per fer-se seves les paraules que l'incomoden (per ser llargues, per tenir accents, per no formar part del seu vocabulari).*
- *les paraules que no entén, i buscarà el seu significat,*
- *els signes de puntuació (comes, punts, punts i coma, dos punts, signes d'exclamació i interrogació), els podrà destacar per fer-los més evidents i haurà de ser conscient de quina pausa o entonació dedica a cada un d'ells.*

Per finalitzar farà una segona lectura amb un component avaluador de l'activitat (en la propera sessió treballarem l'avaluació d'aquest tipus d'activitats). A tall d'exemples, podria:

- *gravar-se amb el mòbil i escoltar-se,*
- *llegir davant dels pares o germans,*
- *fer servir aplicacions de la xarxa (VideoNot.es, MoveNote, Audacity...).*

4/02/2015. 3a SESSIÓ. L'AVALUACIÓ DE LA FLUÏDESA LECTORA

Què ens fa pensar que la lectura d'un alumne/a és fluïda? Com podem avaluar la fluïdesa lectora?

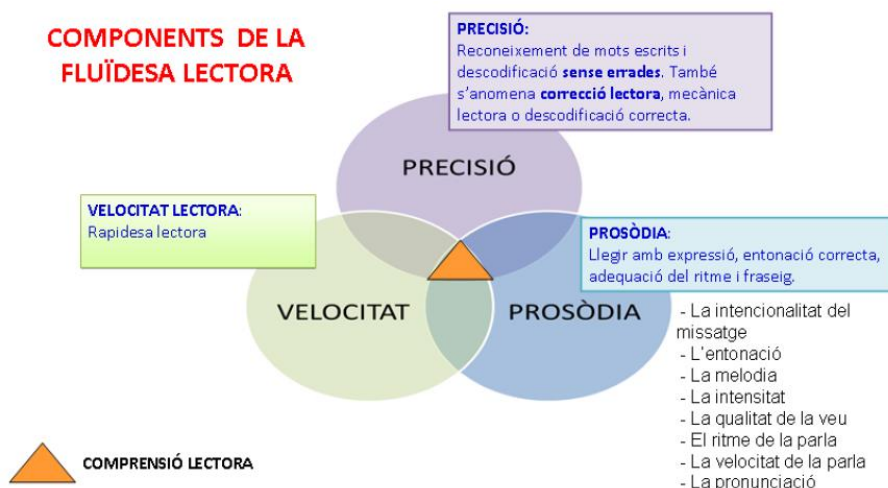
Per avaluar (inicial (diagnosi), durant el curs (rúbrica) i final (progressió)) podem utilitzar:

- Tests individualitzats o proves estandarditzades (proves objectives).
- El propi procés d'ensenyament i aprenentatge de l'alumne/a (el dia a dia, subjectivitat).

Sense oblidar la coneguda Seqüència Didàctica:

1. Presentació explícita.
2. Modelatge, de tots els aspectes dels 3 components (precisió, velocitat i prosòdia).
3. Pràctica Guiada.
4. Pràctica Independent.

Per acabar fent, entre tots però amb el màxim protagonisme de l'alumnat, un referent d'aula.

Avaluació de la Velocitat Lectora:

La majoria dels estudis coincideixen en què la prova de velocitat lectora ha de ser individual i en veu alta.

Cal disposar de textos adequats per a cada nivell de lectura o curs. Aquests textos han de ser haver coneguts i treballats prèviament.

Modalitats d'enregistrament:

- Es compten les paraules ben llegides en un minut.
Paraules ben llegides = Paraules del text – paraules mal llegides en un minut.
- Si en comptes de mesurar les paraules ben llegides en un minut de temps volem que l'alumne completi la lectura de tot el text, caldria aplicar la següent fórmula:

$$\text{velocitat} = \frac{\text{paraules ben llegides} \cdot 60}{\text{temps trigat en llegir (seg)}}$$

El docent ha de tenir el mateix text que va llegint l'alumnat per tal d'anar fent les anotacions pertinents.

Avaluació de l'Eficàcia Lectora:

L'eficàcia lectora relaciona la velocitat amb la comprensió lectora del text. Lectura que ha de ser silenciosa.

Avaluació de la Precisió lectora:

Caldrà avaluar el grau o domini de l'alumnat respecte a l'automatització del coneixement entre els signes gràfics i els fonemes que representen.

Caldrà avaluar les dificultats que presenten els alumnes a partir de l'anàlisi dels seus errors:

- a) Canvis de so vocàlic o consonàntic.
- b) Transposició de lletres o síl·labes.
- c) Omissió de lletres, síl·labes o paraules.
- d) Addició de lletres, síl·labes o paraules.
- e) Neutralitzacions.
- f) ...

A més d'avaluar la lectura de textos, també podem avaluar la lectura de llistes de paraules seleccionades i de llistes de pseudoparaules.

Generalment, velocitat i precisió s'avaluen alhora. Es compten les paraules ben llegides en un minut i es fan anotacions sobre el tipus d'error mostrat en les mal llegides.

Avaluació de la Prosòdia:

S'observarà la qualitat de la lectura expressiva de l'alumnat a través de l'escolta.

Caldrà avaluar els trets prosòdics: l'entonació, la intensitat, la qualitat de la veu, el ritme, el tempo, la pronúncia i la intencionalitat.

Caldrà avaluar si l'alumne/a en veu alta:

- a) Llegeix amb un volum adequat.
- b) Respecta els signes de puntuació (.,:;...-)
- c) Llegeix a bon ritme i el fraseig és correcte (lectura per frases).
- d) Canvia de to en frases interrogatives i exclamatives.
- e) Té una bona dicció i se l'entén quan llegeix: vocalitza (obertes, tancades, neutres), pronuncia bé les travades (bl, pr, tr...), sonoritza o ensordeix correctament (rr/r, ss/s/z...), etc.

- f) Posa èmfasi en les paraules significatives.
- g) Expressa els sentiments que transmet el text.
- h) ...

Avaluació Global de la Fluïdesa Lectora:

Criteris que cal tenir en compte a l'hora d'elaborar o passar una prova.

Qui avalua?: Autoavaluació, Coavaluació, Docent.

Amb quins instruments?: Pautes d'observació, Rúbriques, Proves.

Avaluació de les habilitats metacognitives de l'alumne/a:

L'alumne/a ha de ser coneixedor del seu propi procés d'aprenentatge.

Quina percepció té del seu nivell lector? (concepte lector).

Ha de ser conscient del que fa bé i del que li cal millorar.

Li hem de valorar el seu progrés.

Tenir coneixement del que implica la lectura fluïda fa lectors més experts.

Com el podem ajudar?

Explicitant-li l'objectiu de l'activitat.

Compartint els criteris d'avaluació (rúbrica).

Ajudant-lo a reflexionar sobre el seu procés d'aprenentatge:

- Què he après avui?
- Què he fet per aprendre-ho?
- Encara tinc dubtes?
- Necessito millorar?
- ...

Aquestes habilitats es poden avaluar amb:

- Portafolis de lectura i diaris d'aula.
- Rúbriques.
- Referent d'aula.

3r DEURE:

PROPOSTA D'ACTIVITAT:

Passar una prova d'avaluació d'algun dels tres component de la fluïdesa lectora. Es pot triar si passar només de velocitat, precisió, velocitat i precisió (aprofitant el mateix text i alhora que se li passa la prova a cada alumne), prosòdia o les tres. Una vegada obtinguts els resultats, triar un aspecte a millorar o potenciar, i plantejar una activitat d'ensenyament-aprenentatge.

DESTINATARIS:

Tot el grup-classe o un grup diana (divers i entre 10 i 15 alumnes. Podeu decidir-ho vosaltres mateixos amb la finalitat que us sigui útil i significatiu)

ACTIVITAT:

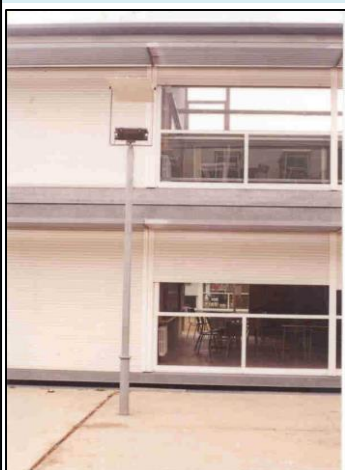
L'activitat consistirà en una prova d'avaluació de la fluïdesa lectora en els seus tres components: velocitat, precisió i prosòdia.

El text a llegir és el següent:

MESURA INDIRECTA A PARTIR D'UNA FOTOGRAFIA

La següent activitat consisteix en aplicar els conceptes de semblança i proporcionalitat per realitzar una mesura indirecta en un context real.

A partir d'una fotografia, l'alumne ha de buscar algun element que li serveixi per determinar l'escala i aplicar-la per trobar la mida real d'un element que no es pot mesurar de manera directa.

Els alumnes s'organitzaran per parelles i el professor els proporcionarà una cinta mètrica i una fotografia d'alguna part del pati de l'institut, darrera la qual hi haurà escrit una pregunta com: "Quina alçada té el fanal?" o "Quina alçada té la teulada de l'institut?" o "Quina alçada té el filat que dona al carrer?". La pregunta serà diferent per cada parella d'alumnes i dependrà de la fotografia a estudiar.

Cada parella mesurarà, de forma directa, una part de l'edifici que sigui abastable: per exemple, el marc de la finestra. Comparant la mida de l'objecte a la realitat establiran la relació entre la mida de la imatge i la mida real de tot l'edifici.

Al final de la sessió, els alumnes han de presentar un informe escrit per parelles, explicant tot el procés que han fet, com ho han pensat, quins elements han pensat que els han servit per contestar la pregunta amb la que s'han trobat. També hauran de relacionar-ho amb els continguts matemàtics més teòrics vistos a l'aula.

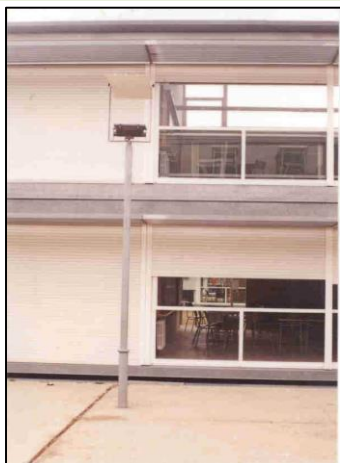
L'activitat serà enregistrada en vídeo per posteriorment avaluar els aspectes prosòdics.

PROVA D'AVALUACIÓ DE LA FLUÏDESA LECTORA (18 de febrer de 2015)

MESURA INDIRECTA A PARTIR D'UNA FOTOGRAFIA

La següent activitat consisteix en aplicar els conceptes de semblança i proporcionalitat per realitzar una mesura indirecta en un context real.

A partir d'una fotografia, l'alumne ha de buscar algun element que li serveixi per determinar l'escala i aplicar-la per trobar la mida real d'un element que no es pot mesurar de manera directa.

Els alumnes s'organitzaran per parelles i el professor els proporcionarà una cinta mètrica i una fotografia d'alguna part del pati de l'institut, darrera la qual hi haurà escrit una pregunta com: "Quina alçada té el fanal?" o "Quina alçada té la teulada de l'institut?" o "Quina alçada té el filat que dona al carrer?". La pregunta serà diferent per cada parella d'alumnes i dependrà de la fotografia a estudiar.

Cada parella mesurarà, de forma directa, una part de l'edifici que sigui abastable: per exemple, el marc de la finestra. Comparant la mida de l'objecte a la realitat establiran la relació entre la mida de la imatge i la mida real de tot l'edifici.

Al final de la sessió, els alumnes han de presentar un informe escrit per parelles, explicant tot el procés que han fet, com ho han pensat, quins elements els han servit per respondre la pregunta amb la que s'han trobat. També hauran de relacionar-ho amb els continguts matemàtics més teòrics vistos a l'aula.

Cognoms i Nom: _____

Curs: _____

Avaluació de la Velocitat Lectora (1 minut de lectura):

Paraules Ben Llegides = Paraules Llegides – Paraules Mal Llegides.

P.Llegides: _____

P.Mal Llegides: _____

P.Ben Llegides: _____

Avaluació de la Precisió Lectora (1 minut de lectura):

Anàlisi dels seus errors:

- a) Canvis de so vocàlic o consonàntic: _____
- b) Transposició de lletres o síl·labes: _____
- c) Omissió de lletres, síl·labes o paraules: _____
- d) Addició de lletres, síl·labes o paraules: _____
- e) Neutralitzacions: _____
- f) _____

Avaluació de la Prosòdia (1 minut de lectura) (Gens, Poc, Bastant, Molt):

- a) Llegeix amb un volum adequat: _____
- b) Respecta els signes de puntuació (.,:;...-): _____
- c) Llegeix a bon ritme i el fraseig és correcte (lectura per frases): _____
- d) Canvia de to en frases interrogatives i exclamatives: _____
- e) Té una bona dicció i se l'entén quan llegeix: vocalitza (obertes, tancades, neutres), pronuncia bé les travades (bl, pr, tr...), sonoritza o ensordeix correctament (rr/r, ss/s/z...), etc: _____
- f) Posa èmfasi en les paraules significatives: _____
- g) Expressa els sentiments que transmet el text: _____

Amb aquesta prova vaig voler avaluar els tres components de la fluïdesa lectora a partir d'una lectura de temàtica matemàtica adequada al nivell que cursa l'alumnat, 4t d'ESO.

D'aquesta manera pretenia prendre la màxima consciència possible del que pot comportar una avaluació com aquesta.

La prova contenia els aspectes dels que seria avaluat l'alumnat.

Avaluació de la velocitat:

Cal tenir present que el número de paraules comptabilitzades en una prova com aquesta ha de ser inferior que en el cas d'haver passar una prova en la que únicament s'avalua la velocitat.

Avaluació de la precisió:

Haig de reconèixer que a l'hora d'avaluar la precisió vaig tenir la sensació de no resultar-me senzill, però potser va ser perquè l'alumnat de 4t d'ESO ja té un bon nivell de precisió i per això només vaig detectar petits errors d'omissió o d'addició de síl·labes.

Avaluació de la prosòdia:

El dia anterior, quan vaig plantejar aquesta activitat a l'alumnat els vaig manifestar la dificultat de valorar la prosòdia quan havia d'estar pendent de la velocitat i de la precisió. Aleshores, una alumna va manifestar que podia buscar a algú que m'ajudés. En aquell moment els vaig plantejar que fossin ells qui m'ajudessin a valorar la prosòdia. La seva resposta va ser positiva i per aquest motiu:

- Els vaig fer un modelatge de la lectura que els pogués servir de referència.
- Els vaig preparar una taula on valorar diferents aspectes de la prosòdia:

4B ESO (Gens, Poc, Bastant, Molt) (G, P, B M)	Paraules ben llegides	Volum/Qualitat de veu	Respecta els signes de puntuació	Fraseig correcte i bon ritme	Interrogatives Exclamatives	Dicció Vocalització	Èmfasi	Expressa sentiments
COGNOMS I NOM								

També em vaig plantejar la possibilitat d'avaluar la prosòdia gravant en vídeo les lectures, de fet vaig agafar la càmera, però davant la negativa de l'alumnat vaig preferir que omplissin la taula de manera anònima i no afegir més tensió a la pròpia de llegir en veu alta. Per a una altra ocasió potser seria més adient gravar l'àudio i no pas la imatge.

La taula contempla l'avaluació de l'aspecte "expressa sentiments", tot i que és evident que la lectura plantejada no dóna opció i per això no s'ha avaluat.

Han estat avaluats 14 alumnes de 4t d'ESO:

- 4 d'ells (29%) són d'origen estranger però no nouvinguts, dos de Sudamèrica i dos del Marroc.
- 5 d'ells (36%) són noies i la resta nois, lògicament.

A continuació es presenta, en forma de taula, els resultats obtinguts:

14 ALUMNES DE 4t (18/02/2015) Entre parèntesis: n. suspeses al 1rT	Paraules ben llegides	Volum/Qualitat de veu	Respecta els signes de puntuació	Fraseig correcte i bon ritme	Interrogatives Exclamatives	Dicció Vocalització	Èmfasi	Expressa sentiments	Global PROSÒDIA
1 A-, C (2)	168	52,4%	52,4%	47,6%	52,4%	41,3%	38,1%		47,4%
2 C J, F (9)	171	71,4%	55,6%	52,4%	63,5%	52,4%	50,8%		57,7%
3 E-, Z (3)	147	58,3%	70,0%	65,0%	63,3%	56,7%	50,0%		60,6%
4 G C, D (6)	147	76,7%	60,0%	48,3%	58,3%	63,3%	51,7%		59,7%
5 L L, M (0)	160	78,3%	86,7%	78,3%	76,7%	68,3%	63,3%		75,3%
6 M G D (0)	171	75,0%	76,7%	75,0%	70,0%	61,7%	55,0%		68,9%
7 M G M (3)	153	83,3%	80,0%	68,3%	63,3%	65,0%	58,3%		69,7%
8 M S C (0)	157	73,3%	66,7%	60,0%	75,0%	60,0%	61,7%		66,1%
9 N A M (0)	140	65,0%	73,3%	65,0%	61,7%	65,0%	53,3%		63,9%
10 O G N (4)	178	61,7%	55,0%	40,0%	58,3%	40,0%	45,0%		50,0%
11 O S J (3)	157	61,7%	58,3%	56,7%	63,3%	45,0%	48,3%		55,6%
12 P G L (0)	159	65,0%	56,7%	51,7%	63,3%	35,0%	55,0%		54,4%
13 P B C (7)	139	50,0%	47,1%	52,6%	50,0%	55,0%	43,3%		49,7%
14 S S N (0)	174	81,7%	83,3%	76,7%	78,3%	68,3%	70,2%		76,4%
PROMIG	159	68,1%	65,8%	59,8%	64,1%	55,5%	53,1%		61,1%

Aquests percentatges sorgeixen d'haver assignat el valor 0 a Gens, 1 a Poc, 2 a Bastant i 3 a Molt. Per tant un 100% correspondria a un Molt.

En taronja es mostren els valors obtinguts més baixos i en verd els més esperançadors.

Sense fer una anàlisi molt exhaustiva es manifesta que, de manera global, són la "Dicció/Vocalització" i el "Fraseig correcte" els aspectes amb resultats més baixos i, per tant, els que caldria potenciar més. Tot i així penso que pot ser relativament fàcil per a un alumne avaluar el primer aspecte però no tant el segon.

18/02/2015. 4a SESSIÓ
RELACIÓ ENTRE AVALUACIÓ I ENSENYAMENT. ANÀLISI DE CASOS

I després de l'avaluació, què? Què en fem dels resultats? Com hi intervindrem?

El propòsit d'aquesta formació és que els centres estableixin una Pla d'Avaluació de la Fluïdesa Lectora a l'ESO.

Cal fer proves de fluïdesa lectora al principi, durant i al final de curs.

Si les escoles n'han fet, és molt important que en el traspàs de primària a secundària es passi aquesta informació.

Quan passem una prova de fluïdesa lectora, ens hem de preguntar:

- Quants alumnes han tingut dificultats?: la majoria, un petit grup o alguns alumnes.
- Quines dificultats han tingut?: lectura segmentada, lectura monòtona, confusió d'algunes grafies, poca lectura automatitzada de paraules, etc.

La resposta a aquestes preguntes implicarà un Model Organitzatiu: Implicació de diversos departaments, agrupaments de l'alumnat, temporització d'activitats...

4t DEURE:

DISSENY I APLICACIÓ D'UNA ACTIVITAT DE MILLORA D'ALGUN COMPONENT DE LA FLUÏDESA LECTORA

Entre la 4a i la 5a sessió calia dissenyar una activitat de millora en funció de la prova efectuada anteriorment i aplicar-la a l'alumnat. De manera que en aquesta 5a sessió es presentés a la resta de companys/es i intercanviéssim experiències.

Després de fer una ullada al document proporcionat pels formadors, "Recursos per a treballar la fluïdesa lectora a Secundària", i a les pàgines webs que hi apareixen, vaig decidir dissenyar una activitat del tipus Entrenament Lector, aprofitant el recurs proporcionat per la web spreeder.com.

SPREEDER.COM és una aplicació senzilla que permet escriure un text i fer que vagi apareixent a la pantalla de l'ordinador a la velocitat que es defineixi. Es mostra com un recurs molt útil per treballar la velocitat lectora i ajustar-la fàcilment a les necessitats de cada alumne/a gràcies a la fàcil modificació dels "settings", ja que a més de definir la velocitat d'aparició de paraules que desitgem, també podem decidir si el text apareix paraula a paraula o en grups de paraules i fins i tot conté altres opcions més sofisticades que en aquesta ocasió no utilitzarem. Malgrat que el programa està dissenyat en anglès, el text a llegir es pot escriure en altres idiomes com el català i el castellà.

Per tant:

ACTIVITAT: ÚS DE L'SPREEDER PER MILLORAR LA VELOCITAT LECTORA	
ASPECTE A MILLORAR:	La velocitat lectora de l'alumnat.
OBJECTIU:	Millorar la fluïdesa lectora de l'alumnat.
SUBOBJECTIU:	Augmentar la velocitat lectora de l'alumnat.

- El text escollit és el mateix que el de la prova que van passar fa uns dies.
- L'activitat es durà a terme a l'aula d'informàtica.
- La durada prevista de l'activitat en la seva globalitat és la de l'hora de classe.
- Amb anterioritat el professor ha comprovat que l'aplicació no presenta cap problema amb el text escollit en català i que domina les seves possibilitats (settings). El professor deixarà el text de la lectura en un fitxer de text a cada ordinador.
- Desenvolupament de l'activitat:
 1. L'alumnat s'agruparà per parelles per cada ordinador. L'agrupament es farà en funció de resultats similars obtinguts en velocitat lectora en la passada prova.
 2. El professor explicitarà a l'alumnat:
 - Que faran una activitat per millorar la velocitat lectora, un dels tres components de la fluïdesa lectora i se'ls recordarà que millorar la FL és millorar en la seva comprensió lectora.
 - Que aquesta activitat la faran fent ús de l'ordinador i que tot i que l'activitat sembli lúdica cal autoexigir-se concentració per demostrar-nos que la nostra

velocitat lectora ha millorat sensiblement, ja que al finalitzar l'activitat som capaços de llegir el mateix text amb una major aparició de paraules per minut.

3. L'activitat s'iniciarà demanant a cada parella que mentre un d'ells faci una lectura del text en paper, l'altre mesurarà i anotarà el número de paraules llegides en un minut a la graella proporcionada pel professor, v0. A continuació canviaran els papers. Aquesta part de l'activitat finalitzarà passant-li les dades al professor. Aquestes serviran de referència per mesurar el grau de millora un cop finalitzada l'activitat. *Calculo que en aquest moment hauran transcorregut uns 10 minuts.*
 4. En aquest moment, l'alumnat encendrà l'ordinador, obrirà la web www.spreader.com i copiarà el text a la finestra de lectura. A continuació se'ls ensenyarà com s'ha de fer per modificar els *settings*.
 5. A continuació un dels dos alumnes modificarà el número de paraules per minut que hi apareix a l'aplicació i teclejarà el número de paraules llegides a l'inici de l'activitat (v0). *Calculo que arribat aquest punt hauran transcorregut uns 10 minuts més.*
 6. L'alumne/a començarà a llegir el text a la velocitat v0 i hauria de ser capaç d'arribar al final sense haver-se descontrolat.
 - Si ha estat així, el company/a anotarà la velocitat, v0, i modificarà el *setting* de paraules per minut augmentant la xifra en 10 unitats (v1).
 - En cas contrari tornarà a repetir la lectura fins a fer-se amb el ritme d'aparició de les paraules.
 7. L'alumne repetirà la lectura incrementant 10 unitats més fins a fer-se amb el ritme d'aparició de les paraules. L'alumne/a anotarà cada nova velocitat, cada nou progrés.
 8. L'alumne repetirà l'experiència fins a quatre vegades de manera que l'última velocitat de lectura, v4, en el millor dels casos, haurà arribat a ser 40 paraules per minut superior.
 9. En aquest moment, l'alumne/a tornarà a fer la lectura sobre paper i el company/a anotarà quantes paraules ha llegit en un minut, vF.
 10. A continuació procedirem al canvi de paper i l'altre company/a reproduirà els mateixos passos.
 11. Abans de donar per finalitzada l'activitat farem una valoració global de l'experiència, donant la paraula a l'alumnat perquè doni el seu punt de vista i reflexioni en veu alta sobre com ha influït l'activitat en la seva velocitat lectora.
- Aquesta aplicació presenta unes avantatges que la fan ideal per treballar la millora de la velocitat lectora de l'alumnat, ja que:
 - És de fàcil ús.
 - Presenta un punt lúdic atractiu per a l'alumnat.
 - Presenta un caire competitiu, sense aparents efectes secundaris negatius.
 - A continuació es presenta la graella on recollir les dades esmentades i que finalment ens facilitarà, tant a l'alumne/a com al professor, la informació sobre el nivell de progrés obtingut amb aquesta activitat:

GRAELLA INDICADORA DEL PROGRÉS DE LA VELOCITAT LECTORA						
NOM I COGNOMS de l'alumne/a: _____						
VELOCITAT DE LECTURA (Paraules per Minut).						
Sobre paper	Amb l'SPREEDER					Sobre paper
v0	v0	v1	v2	v3	v4	vF
☐ TOT	☐ TOT	☐ TOT	☐ TOT	☐ TOT	☐ TOT	☐ TOT
Paraula: _____	Paraula: _____	Paraula: _____	Paraula: _____	Paraula: _____	Paraula: _____	Paraula: _____
Línia: _____	Línia: _____	Línia: _____	Línia: _____	Línia: _____	Línia: _____	Línia: _____

Prèviament a la presentació dels resultats obtinguts, cal dir que:

- Per a l'alumnat amb bon nivell de velocitat lectora el text s'ha fet curt. Aquest ha estat un inconvenient a l'hora d'extreure conclusions numèriques més definitives. Però no ha estat tan determinant a l'hora d'extreure-les al respecte de com ha influït la pràctica de l'spreeder a la millora de la velocitat lectora. Aquest era un text que per avaluar també la prosòdia tenia una extensió prou adequada però no així per avaluar només la velocitat lectora.
- No tot l'alumnat ha seguit les indicacions de l'activitat de la lletra però tot i així s'ha pogut avaluar el seu resultat. Alguns d'ells han manifestat iniciativa per trobar la velocitat que més s'adaptava al seu ritme i per progressar adequadament.
- Un cop realitzada l'activitat he pogut confirmar allò que ja pensava quan la vaig dissenyar:
 - És de fàcil posada en pràctica, malgrat que uns pocs alumnes els hi ha costat de fer-se amb ella. El més sorprenent és que no són alumnes amb dificultats d'aprenentatge.
 - Presenta un punt lúdic atractiu per a l'alumnat.
 - Presenta un caire competitiu, sense aparents efectes secundaris negatius.
- De ben segur que alguns alumnes seran susceptibles de seguir practicant, fins i tot pels seu compte, ja que han manifestat que els ha agradat l'activitat.
- La més gran dificultat que presenta l'activitat és el seguiment en temps real de l'alumnat i de si realment les dades proporcionades són correctes. En el cas d'aquests alumnes les dades són de molta fiabilitat pel coneixement que tinc d'ells a nivell personal, i crec que ells entenen que no tenen cap necessitat de distorsionar-les. Però en unes altres circumstàncies, com amb un alumnat desconegut, o una activitat d'avaluació formal de la velocitat lectora, caldria fer agrupaments més petits.

A continuació es presenten els resultats obtinguts:

COGNOMS I NOM DE L'ALUMNE/A	Velocitat lectora (ppm) amb prosòdia	GRAELLA INDICADORA DEL PROGRÉS DE LA VELOCITAT LECTORA (Paraules Per Minut)							
		El text llegit és el mateix que el de l'activitat anterior i té un total de 226 paraules							
		Sobre paper	Amb l'SPREEDER						Sobre paper
		v0	v0	v1	v2	v3	v4	v5	vF
1 A.F., A.	-	223	250ppm:132paraules	250ppm:80paraules	240ppm:180paraules	240ppm:166paraules			TOT: >=226
2 A., C.	168	221	250ppm:TOT	260ppm:TOT	270ppm:TOT	280ppm:TOT	290ppm:TOT		TOT: >=226
3 C.C., A.	-	214	210ppm:TOT	220ppm:TOT	230ppm:TOT	240ppm:TOT	250ppm:TOT		TOT: >=226
4 E., Z.	147	>=226	210ppm:TOT	220ppm:TOT	230ppm:TOT	240ppm:TOT	250ppm:TOT		TOT: >=226
5 G.C., D.	147	199	250ppm:45paraules	210ppm:170paraules	190ppm:158paraules	210ppm:TOT	220ppm:TOT		TOT: >=226
6 L.L., M.	160	>=226	250ppm:TOT	300ppm:170	280ppm:TOT	290ppm:129paraules	270ppm:TOT		TOT: >=226
7 M.G., D.	171	>=226	250ppm:121paraules	250ppm:TOT	270ppm:TOT	290ppm:TOT	350ppm:TOT		TOT en 45seg.=300
8 M.G., M.	153	>=226	200ppm:TOT	210ppm:TOT	220ppm:TOT	230ppm:TOT	250ppm:TOT		TOT: >=226
9 M.S., C.	157	>=226	200ppm:TOT	220ppm:TOT	230ppm:TOT	250ppm:TOT			TOT: >=226
10 N.A., M.	140	195	250ppm:18paraules	210ppm:117paraules	220ppm:87paraules				TOT: >=226
11 O.G., N.	178	221	250ppm:TOT	260ppm:TOT	270ppm:TOT	280ppm:TOT	290ppm:TOT		TOT: >=226
12 P.L., L.	-	>=226	200ppm:TOT	210ppm:TOT	220ppm:TOT	230ppm:TOT	240ppm:TOT	250ppm:188paraules	TOT: >=226
13 P.G., L.	159	213	200ppm:57paraules	210ppm:57paraules	220ppm:57paraules	230ppm:96paraules	250ppm:73paraules		216
14 P.M., J.	-	>=226	200ppm:TOT	220ppm:TOT	230ppm:TOT	250ppm:TOT			
15 S.S., N.	174	>=226	200ppm:TOT	220ppm:TOT	230ppm:TOT	250ppm:TOT			TOT: >=226

1 A.F., A.	En la seva 1a lectura sobre paper no va completar la lectura: 223ppm. Practicant amb l'spreeder no ha arribat a millorar el seu registre inicial. Malgrat això la pràctica sembla haver-li servit per finalitzar el text a la 2a lectura en paper.
2 A., C.	Des d'un punt de vista lector, estem davant d'un alumna ràpida, que s'ha adaptat perfectament a l'activitat i que gràcies a ella encara ha millorat sensiblement.
3 C.C., A.	En la seva 1a lectura sobre paper no va completar la lectura: 214ppm. Practicant amb l'spreeder ha arribat a completar el text amb una aparició de paraules de 250/minut. S'ha confirmat el seu clar progrés en acabar l'activitat.
4 E., Z.	Ja va fer una 1a lectura sobre paper en què va llegir tot el text abans de terminar el minut. Per tant, en aquell moment la seva velocitat lectura ja igualava o superava les 226 paraules per minut. Practicant amb l'spreeder ha arribat a completar el text amb una aparició de paraules de 250/minut. S'ha confirmat el seu progrés en acabar l'activitat.
5 G.C., D.	En la seva 1a lectura sobre paper no va completar la lectura: 199ppm. Inicialment li ha costat adaptar-se a la visualització de les paraules, però practicant amb l'spreeder ha arribat a completar el text amb una aparició de paraules de 220/minut. S'ha confirmat el seu progrés en acabar l'activitat.
6 L.L., M.	Ja va fer una 1a lectura sobre paper en què va llegir tot el text abans de terminar el minut. Per tant, en aquell moment la seva velocitat lectura ja igualava o superava les 226 paraules per minut. Practicant amb l'spreeder ha arribat a completar el text amb una aparició de paraules de 280/minut. S'ha confirmat el seu clar progrés en acabar l'activitat.
7 M.G., D.	Des d'un punt de vista lector, estem davant d'un alumne molt ràpid, que s'ha adaptat perfectament a l'activitat i que gràcies a ella encara ha millorat sensiblement.
8 M.G., M.	Ja va fer una 1a lectura sobre paper en què va llegir tot el text abans de terminar el minut. Per tant, en aquell moment la seva velocitat lectura ja igualava o superava les 226 paraules per minut. Practicant amb l'spreeder ha arribat a completar el text amb una aparició de paraules de 250/minut. S'ha confirmat el seu progrés en acabar l'activitat.
9 M.S., C.	Ha hagut de fer l'activitat en trio, i per aquest motiu ha vist limitat el seu temps de pràctica. Practicant amb l'spreeder ha arribat a completar el text amb una aparició de paraules de 250/minut. S'ha confirmat el seu progrés en acabar l'activitat.
10 N.A., M.	En la seva 1a lectura sobre paper no va completar la lectura: 195ppm. Sembla que li ha costat adaptar-se a la visualització de les paraules via spreeder, però segons ell ha aconseguit fer una 2a lectura del text en paper completa.
11 O.G., N.	Des d'un punt de vista lector, estem davant d'un alumne ràpid, que s'ha adaptat perfectament a l'activitat i que gràcies a ella encara ha millorat sensiblement.
12 P.L., L.	Ja va fer una 1a lectura sobre paper en què va llegir tot el text abans de terminar el minut. Per tant, en aquell moment la seva velocitat lectura ja igualava o superava les 226 paraules per minut. Practicant amb l'spreeder ha arribat a completar el text amb una aparició de paraules de 240/minut. S'ha confirmat el seu progrés en acabar l'activitat.
13 P.G., L.	En la seva 1a lectura sobre paper no va completar la lectura: 213ppm. Li ha costat adaptar-se a la visualització de les paraules via spreeder. A la 2a lectura del text pràcticament ha obtingut el mateix resultat. És sorprenent que la Laura hagi tingut tantes dificultats en aquesta activitat quan és una alumna destacada d'aquesta classe. Potser tot passa per donar-li més
14 P.M., J.	No va participar en l'activitat anterior. Avui s'ha integrat amb una parella, formant un trio, i per manca de temps no ha pogut completar la 2a lectura sobre paper. Practicant amb l'spreeder ha arribat a completar el text amb una aparició de paraules de 250/minut. S'ha confirmat el seu progrés en acabar l'activitat.
15 S.S., N.	Ha hagut de fer l'activitat en trio, i per aquest motiu ha vist limitat el seu temps de pràctica. Practicant amb l'spreeder ha arribat a completar el text amb una aparició de paraules de 250/minut. S'ha confirmat el seu progrés en acabar l'activitat.